

ปาลกฤษณ์ นาคะปิกขิม. 2555. ศักยภาพและความพร้อมด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว
ในจังหวัดบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. ดร. กุลธิดา ท้วมสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพและความพร้อมด้านการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัด
บึงกาฬ มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดบึงกาฬ (2) เพื่อศึกษา ประเมินศักยภาพและความ
พร้อมของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดบึง
กาฬ และ (3) เพื่อศึกษาโอกาส และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมของจังหวัดบึงกาฬ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แบบสอบถามประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ 443 คน ทำการ
สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีแบบโควต้า (2) แบบสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว
32 แห่ง (3) แบบสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว 32 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล โดย (1) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content
Analysis) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องโดยใช้ SWOT Analysis และ (2) การวิจัยเชิง
ปริมาณใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Window และนำมาอธิบายเชิงพรรณนา
(Descriptive Analysis) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า จังหวัดบึงกาฬมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 19 แห่งและทาง
วัฒนธรรม 13 แห่ง ส่วนใหญ่แล้วยังขาดความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว
ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งแก้ไข
ปัญหา ส่วนผลการวิจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพและความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของจังหวัดบึงกาฬ พบว่า ประชาชนชาวจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาอยู่ใน
ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท โดยส่วน
ใหญ่แล้วเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬมีศักยภาพและความพร้อมในระดับมาก แต่ด้าน
ความเข้มแข็งของชุมชนและวัฒนธรรมและด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในคุณค่าของการ
ท่องเที่ยว อยู่ในระดับน้อย และน้อยมาก ตามลำดับ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดย SWOT Analysis พบว่า มีสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส ให้สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของนักท่องเที่ยวและสังคมได้ เช่น นโยบายด้านการค้าชายแดน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) การเปิดเส้นทางเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง หรือ GMS หรือกระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านความเชื่อ การขาดที่พึ่งทางใจ เป็นต้น และมีจุดแข็งที่ขาดต่อการลอกเลียนแบบหลายประการ เช่น การที่ทำเลที่ตั้งของจังหวัดเป็นจุดเชื่อมต่อของ 3 ประเทศในลุ่มน้ำโขง คือ ไทย-ลาว-เวียดนาม การเป็นเมืองหลวงของพญานาค และหรือกระแสการเป็นจังหวัดที่ 77 ของประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งจุดแข็งเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬ เพื่อให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานของทรัพยากรอย่างแท้จริง

ในการจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬ จะต้องมีการคำนึงถึงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะทำให้แผนดังกล่าวเกิดปัญหาได้ เช่น ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การแข่งขันระหว่างบุคลากรในกลุ่มประเทศอาเซียน และประชากรในพื้นที่ที่มีพื้นฐานการศึกษาต่ำ หรือแม้กระทั่งจุดอ่อนต่างๆ ของจังหวัดบึงกาฬ เช่น การมีสินค้าพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ความพร้อมด้านที่พักแรม ความพร้อมด้านร้านอาหาร ความพร้อมด้านสาธารณูปโภค,ความพร้อมด้านการบริการอื่นๆ การขาดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว การขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดการ การขาดช่องทางการตลาด และการขาดการประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ล้วนเป็นปัญหาและอุปสรรคที่จังหวัดบึงกาฬและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวจะต้องพยายามแก้ปัญหา และลดอุปสรรคเหล่านี้ ให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อจะได้ให้แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดบึงกาฬสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลสูงสุดต่อประชาชนในจังหวัดบึงกาฬ

**Palkrits Nakapaksin. 2012. The Potential and Preparedness of Tourism Resources
Management in Bueng Kan Province. Master of Public Administration Thesis
in Local Government, Graduate School, Khon Kaen University.
Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Kulthida Tuamsuk**

ABSTRACT

This research aims to (1) examine and compile the data of tourism resources that is Bueng Kan's natural tourism and culture sources (2) evaluate the potential and the preparedness of tourism resources that is Bueng Kan's natural tourism and cultural sources (3) examine the opportunity and the way to develop the tourism resources that is the sources of natural tourism and culture of Bueng Kan.

The research tools are (1) the questionnaires distributed to 443 people in Bueng Kan that based on quota method, (2) the survey forms of tourism resources from 32 tourism sources in Bueng Kan and (3) the survey forms of tourism facilities from 32 tourism sources in Bueng Kan.

The research uses 2 different approaches in this study. The first part is the qualitative research approach by content analysis and SWOT analysis for the relevant environments. The second part is the quantitative approach by SPSS for window program to present with descriptive analysis in accordance with the purpose of this study.

The findings reveal that there are 19 natural tourism sources and 13 cultural sources in Bueng Kan and mostly be short of the preparedness of tourism facilities that it is the important problem for the tourism development that the associated authorities must improve urgently. Regarding the opinion of the potential and the preparedness of natural tourism and culture sources of Bueng Kan, the results show that the questionnaires are answered from most female of Bueng Kan population with 25-34 years old age, married, junior high school/vocational diploma degree, agriculturist occupation and 5,000-10,000 baht/month income, the opinion of this sample group in the potential and the preparedness of tourism sources of Bueng Kan is found to be at the high level, but the part of the strongness of community and culture and the part of the knowledge providing include the building of tourism valued consciousness is found to be at low and lower level in that order.

Regarding the SWOT analysis in the relevant tourism internal environments, the findings reveal that environments are the **opportunities** to develop a tourism in harmonious with the direction of Asian Economic Coalition (AEC), the opening linking way to The Mekong River sub-region or GMS or the current of the tourist needs in the part of the belief and the lack of mind supporter etc. There are the **strengths** that hard to imitate such as the location of province establishment that link up the 3 Mekhong River Countries that are Thai, Lao and Vietnam, Bueng Kan is set to be the capital of Phaya Naga (mythical king serpent believed to live in the Mekong River) and/or the driving of tourism development plan of Bueng Kan in order to be a sustained tourism management on the real resource base.

For the creation of tourism development plan of Bueng Kan, the results show that it must concern about other **threats** that may come from the external environments and can be a problem to the above mentioned plan such as problem of an unstable polity, a competitive of personnel in Asian country groups, the educational basic low level of population in local area, even other weaknesses of Bueng Kan like the local identity product, the preparedness of resting place, the preparedness of restaurant, the preparedness of public utility, the preparedness of other services and the deficiency of strategic tourism development plan, the management capability personnel, the market way, also the coordinate of other local authorities. From the above mentioned problems and obstacles, Bueng Kan authority and/or the associated tourism authorities must try to solve the problems and reduce the obstacles to be the least in order to drive efficiently the tourism development plan of Bueng Kan and attain the ultimate effective to people in Bueng Kan.